طراحی کنترلکننده پسگام زیربهینه برای کنترل فیلتر اکتیو موازی به منظور جبران هارمونیک با استفاده از الگوریتم بهینهساز نهنگ

پریسا سرافرازی'، دانشجوی دکتری، سید عباس طاهر ** ، استاد، علی اخوان ؓ، استادیار

^{۱ و ۲} گروه قدرت- دانشکده مهندسی برق و کامپیوتر- دانشگاه کاشان - کاشان- ایران

(parisa.sarafraz@yahoo.com, sataher@kashanu.ac.ir)

^۳ دانشکده انرژی – دانشگاه آلبورگ – آلبورگ– دانمارک (<u>alak@et.aau.dk</u>)

چکیده: در این مقاله، با استفاده از الگوریتم بهینه ساز نهنگ و با بهره گیری از معیار انتگرال زمان – قدرمطلق خطا (TTAE) به تنظیم بهینهٔ پارامترهای کنترل کننده پسگام به منظور بهبود عملکرد فیلترهای اکتیو موازی در سیستمهای توزیع چهارسیمه پرداخته شده است، بطوریکه برای کاهش هارمونیک جریان شبکه با قرار دادن فیلتر اکتیو موازی در نقطه اتصال مشترک (PCC) از طریح فیلتر LCL میزان هارمونیک موجود در جریان شبکه را به حداقل رسانده و سعی در سینوسی نمودن آن می کند. در اکثر مراجع، انتخاب ضرایب کنترل کننده پسگام براساس آزمون و خطا انجام می گیرد که علاوه بر زمان بر بودن، تضمینی برای صحت انتخاب ضرایب وجود ندارد. هدف این مقاله یافتن پارامترهای زیربهینه کنترل کننده پسگام با استفاده از الگوریتم نهنگ است که از دقت و سرعت همگرایی بالایی برخوردار است. به کمک این الگوریتم، ضرایب پسگام با به حداقل رساندن معیار خطای انتخاب شده به صورت زیربهینه تعیین می شوند که نقش بسزایی در بهبود عملکرد کنترل کننده و در نتیجه فیلتر نمودن مناسب هارمونیکهای جریان شبکه دارد. کارایی روش پیشنهادی از طریق شبیه سازی سازی همای مختلف نشان داده شده است. با بررسی و ارزیابی نتایج، مشاهده می شود که روش

واژههای کلیدی: الگوریتم بهینهساز نهنگ، بار نامتعادل، بار غیرخطی، کنترل پسگام، فیلتر اکتیو موازی، هارمونیک/ میانهارمونیک. * نویسنده مسئول، sataher@kashanu.ac.ir

Suboptimal Backstepping Controller Design for Controlling Shunt Active Power Filter to Compensate Harmonics Using the Whale Optimization Algorithm

Parisa Sarafrazi¹, PHD Student, Seyed Abbas Taher^{2*}, Professor, Ali Akhavan³, Assistant Professor

^{1, 2} Dept. of Electrical Engineering, University of Kashan, Kashan, Iran, sataher@kashanu.ac.ir

³ Dept. of AAU Energy, Aalborg University, Aalborg, Denmark

Abstract: This article discusses the use of the whale optimization algorithm and the integral time-absolute error criterion (ITAE) to adjust the optimal parameters of the backstepping controller. The goal is to improve the performance of active power filters based on LCL filters in four-wire distribution systems. By using a shunt active power filter with the proposed method at the point of common coupling (PCC), the approach minimizes harmonics in the grid current and makes it more sinusoidal. In most references, the selection of backstepping controller coefficients is based on trial and error. The purpose of this article is to find the optimal parameters of the backstepping controller using the whale optimization algorithm, known for its high accuracy and convergence speed. By minimizing the selected error criterion, the algorithm optimally determines the backstepping parameters, significantly improving the controller's performance and ensuring the proper filtering of grid current harmonics. The effectiveness of the proposed method is demonstrated through simulations of different scenarios. The results show that the proposed method performs very well in improving power quality in distribution systems.

Keywords: Whale optimization algorithm; Unbalanced load; Non-linear load; Backstepping control; Active power filter; Harmonic/Interharmonic.

* Corresponding author: S.A. Taher

۱. مقدمه

بارهای غیرخطی به عنوان عامل اصلی تولید هارمونیک و میان هارمونیک در شبکه برق شناخته می شوند. استفاده روزافزون از بارهای غیرخطی به طور قابل توجهی کیفیت توان را کاهش داده است. حضور این هارمونیکها در سیستم منجر به مسائلی مانند تداخل سیگنال، گرمای بیش از حد، خرابی تجهیزات و وقوع اضافه ولتاژ میشود [۱]. از سوی دیگر، میانهارمونیکها از بارهایی ناشی میشوند که به طور همزمان با فرکانس اصلی سیستم قدرت نوسان نمیکنند. منشأ اصلی میانهارمونیکها از اجزای الکترونیک قدرتی ناشی میشود که دو سیستم AC را که در فرکانس،های متفاوت کار میکنند از طریق یک لینک DC اتصال میدهند و در نتیجه این مؤلفههای فرکانسی ناخواسته را توليد مىكنند. نمونههايي از اين بارها، سيكلوكانورترها، درايوهاي تنظيم سرعت براي موتورهاي سنكرون و القايي و همچنین کورههای قوس الکتریکی میباشند [۲]. وجود میانهارمونیکها در شبکه قدرت مجموعهای از چالشها را ایجاد میکند که فراتر از آنهایی است که هارمونیکها به تنهایی ایجاد میکنند. از جمله این مشکلات میتوان به سوسو زدن لامپها، تداخل در سیستمهای کنترل، اختلال در سیگنالهای مخابراتی، اشباع ترانسفورماتورهای جریان، نوسانات ولتاژ و عملكرد نادرست تجهيزات الكتيريكي، رلههاي حفاظتي و دستگاههای اندازهگیری اشاره کرد. از این رو، ابداع تکنیکهایی برای جبران مؤثر هارمونیک / میانهارمونیکها برای بهبود این اثرات نامطلوب و بالا بردن استانداردهای کیفیت توان ضروری است. فیلترهای پسیو در کاهش هارمونیکهای ناشی از بارهای غیرخطی در جریان شبکه کاربرد دارند [۳]. از ویژگیهای فیلترهای پسیو می توان به طراحی ساده و مقرون به صرفه بودن آنها اشاره کرد. با این حال، حساسیت آنها به ایجاد رزونانس با امپدانس شبکه [۴] به ترجیح فیلترهای اکتیو به عنوان یک راهحل منطقی تر تأکید میکند. حوزهی روش های کنترل فیلتر اکتیو،

طیف متنوعی را در بر میگیرد و انتخاب یک روش مناسب به طور قابلتوجهی بر کارایی فیلتر در جبرانسازی تأثیر میگذارد. این روشها را میتوان به طور کلی به دو گروه دستهبندی کرد. گروه اول شامل استراتژیهایی است که مستلزم طراحی کنترل کنندههای مجزا برای هر مؤلفهی هارمونیکی است که اغلب بر روی کنترلکنندههای تناسبی⊣نتگرالی (PI) یا تناسبی– رزونانسی (PR) تکیه میکنند [۵].–[۶] در مقابل، گروه دوم از تكنيكهايي استفاده ميكنند كه نياز به طراحي كنترلكننده اختصاصی را برطرف میکند. نمونههایی از این دسته شامل کنترل مد لغزشی (SMC) [۷]- [۸]، کنترل پیش بین [۹]- [۱۰] کنترل تکرار شونده [۱۱]- [۱۲]، کنترل deadbeat [۱۳]- [۱۴]، کنترل فازی [۱۵]- [۱۴] و شبکه عصبی میباشند [۱۷]- [۱۸]. مزیت کنترل کننده های دسته دوم نسبت به دسته اول در بار محاسباتی کمتر آنها میباشد. در میان این تکنیکها، روش کنترل تکرار شونده در پاسخدهی کندتر است و در برابر <mark>اغتشاشات</mark> و عدمقطعیتهای ذاتی در پارامترهای سیستم غیرمقاوم است [۱۹]. روش های کنترل پیش بین و deadbeat پاسخ سریع تری دارند اما حساسیت آن،ها به تغییر پارامتر همچنان یک محدودیت است. در مقابل، روش مدلغزشی این معایب را ندارد با این حال اشکال آن در پدیده چترینگ است که به طور مخربی بر کیفیت توان تأثير می گذارد [۲۰]. از اين رو، استفاده از کنترلکننده پسگام (BSC) بدلیل مزایایی که دارد توجه زیادی را برای کنترل سیستمهای غیرخطی به خود جلب کرده است.

روش پسگام یک رویه طراحی بازگشتی مبتنی بر لیاپانوف است که یک مسئله طراحی برای سیستم کامل را به دنبالهای از مسائل طراحی برای سیستمهای درجه پایین تبدیل میکند. استراتژی پسگام به این صورت است که در هر مرحله با در نظر گرفتن برخی از متغیرهای حالت به عنوان ورودیهای کنترل مجازی و طراحی تابع لیاپانوف قوانین کنترل میانی بدست میآید. سپس شده توسط PV به شبکه از کنترل کننده پسگام استفاده شده است. در این مقاله از الگوریتم گرگ خاکستری برای تعیین ضرایب کنترل کننده پسگام استفاده شده است. یکی دیگر از روش های مناسب و جدید، الگوریتم بهینه سازی نهنگ می باشد که کارآیی آن در مقالات مختلف نشان داده شده است [۷۷–۲۸]. در [۲۹] یک الگوریتم بهینه سازی نهنگ برای تنظیم ضرایب کنترل کننده PI، مقدار خازن لینک DC و مقدار مرجع ما/ (برای حفظ ولتاژ DC در مقدار مرجع) در فیلتر اکتیو موازی به کار رفته است. در [۳۰] از الگوریتم نهنگ برای تنظیم بهینه پارامترهای DI در کنترل سرعت موتور DC استفاده شده است. ینظیم بهینه منفر و جایای منظیم متغیرهای کنترل به پارامترهای DI در کنترل سرعت موتور DC استفاده شده است. در [۳۱] نیز از این الگوریتم برای تنظیم متغیرهای کنترل به منظور توزیع توان راکتیو بهینه استفاده شده است. همچنین در [۳۲] الگوریتم نهنگ برای تعیین سایز فیلتر پسیو و جایابی مناسب آن برای جبران هارمونیک به کار رفته است.

در این مقاله، از الگوریتم بهینه ساز نهنگ برای طراحی بهینه ضرایب پسگام به منظور کنترل فیلتر اکتیو موازی در جبران هارمونیک یک سیستم سهفاز چهارسیمه استفاده شده است. به این ترتیب با یافتن مقادیر پارامترهای زیربهینه کنترلکننده پسگام، فیلتر اکتیو موازی قادر به دنبال کردن سیگنال جریان هدف یعنی جریانهای هارمونیک بار خواهد بود. در نتیجه، معران سازی به کمک فیلتر اکتیو به خوبی انجام می شود، بطوریکه هدف اصلی که دستیابی به جریان شبکه عاری از هارمونیک و نامتعادلی ناشی از بارهای غیر خطی و نامتعادل است، محقق می شود. نتایج شبیه سازی بدست آمده تو سط مقاله به شکل زیر سازماندهی شده است: بخش ۲ ساختار میستم و معادلات ریاضی مربوطه را بیان می کند، بخش ۳ به کنترل پسگام برای کنترل فیلتر اکتیو موازی می پردازد، بخش ۴

متغیرهای حالت به صورت بازگشتی به عنوان ورودیهای کنترل برای زیرسیستمهای مرتبه پایین سیستم اعمال می شوند. در انتها، تابع نهایی لیاپانوف که با جمعبندی توابع لیاپانوف مرتبط با هـر مرحله طراحی جداگانه تشکیل میشود، پایداری کـل سیسـتم و همچنین تکتک مراحل را تضمین میکند [۲۱]. ایـن روش کاربرد گستردهای در حوزههای مختلف پیدا کرده است. به عنوان مثال در [۲۲] از استراتژی کنترل پسگام برای ژنراتور القایی دوسو تغذیه در شرایط شبکه متعادل و نامتعـادل اسـتفاده شده است. در [۲۳] یک روش کنترل غیرخطی مبتنی بر پسگام برای کنترل کننده مبدل سمت روتور ارائه شده است تا تلفات ماشین را کاهش دهد. همچنین در [۲۴]، کنترلکننده پسگام برای کنترل ولتاژ لینک DC در یک فیلتر اکتیـو مـوازی اسـتفاده شـده است. چالشی که در تمامی ایـن تحقیقات وجـود دارد، نحـوه انتخاب پارامترهای روش پسگام است. این پارامترها به شدت بر عملکرد کنترلکننده تأثیر میگذارد و انتخاب مقدار مناسب أنها از اهمیت بالایی برخوردار است. انتخاب این پارامترها معمولاً به روش سعی و خطا بوده است اما این روش علاوه بـر زمان بر بودن، ممكن است منجر به يافتن مقادير بهينه نشود. بعلاوه برای سیستمهای کوچک ممکن است جستجوی پارامتر به کمک آزمون و خطا امکانپذیر باشد، اما برای سیستمهای بزرگ با پارامترهای کنترلی بیشتر، آزمون و خطا عملی نخواهـد بود. بنابراین، باید یک روش سیستماتیک برای به دست آوردن پارامترهای کنترلی و برآورده کردن هـدف سیسـتم ارائـه شـود. اخیراً استفاده از الگوریتمهای فراابتکاری در مسائل بهینهسازی، جایگاه ویژهای پیدا کرده است. در مقاله [۲۵] یک کنتـرلکننـده غیرخطی پسگام برای یک مبدل بوست چهار فاز پیشـنهاد شـده است و پارامترهای کنترلکننده با استفاده از الگوریتم بهینهسازی ازدحام ذرات ، (PSO') تنظیم و بهینهسازی شدهاند. در [۲۶] برای کاهش هارمونیک، جبران توان راکتیو، و تزریق توان تولید

¹ Particle Swarm Optimization

الگوریتم تکاملی نهنگ را بـرای یـافتن ضـرایب پسـگام ارائـه 💿 مـیدهـد و در بخـش ۵ نتـایج شـبیهسـازی ارائـه مـیشـود.

شکل (۱): دیاگرام فیلتر اکتیو موازی سەفاز چهارسیمه

۲. ساختار سیستم و معادلات حاکم بر آن در این بخش ابتدا ساختار سیستم توضیح داده شده است، سپس معادلات حاکم بر آن ارائه میگردد.

۱٫۲. ساختار سیستم

شکل (۱) پیکربندی سیستم چهارسیمه سهفاز به کار گرفته شده در این تحقیق را نشان میدهد. در نقطه اتصال مشترک (PCC) بار غیرخطی و شبکه به هم متصل می شوند. فیلتر اکتیو نیز در این نقطه نصب شده است و با تزریق جریان مناسب باعث کاهش هارمونیک و نامتعادلی در جریان شبکه می گردد. برای حذف فرکانس،های سوئیچینگ ناشی از کلیدزنی اینورتر بایستی فیلتری در خروجی اینورتر قرار گیرد. نوع فیلتر انتخاب شده، فيلتر LCL مى باشد زيرا فيلترهاى LCL داراى قابليت حذف هارمونیک قویتری نسبت به فیلترهای L یا LC بوده همچنین، پاسخدهی دینامیکی بالاتر، سازگاری با فرکانس های سوئیچینگ پايين، كاهش افت ولتاژ و افزايش ميرايي را ارائه ميدهند. علاوه (١) بر این، استفاده از فیلترهای LCL اغلب هزینههای کمتری را به

همراه دارد که به دلیل استفاده از سلفهای فشردهتر در مقایسه با فیلترهای L می باشد.

المانهای نشان داده شده در شکل (۱) شامل L_g ، L_I بوده که به ترتیب مربوط به سلف سمت اینورتر، سلف سمت شبکه و خازن فیلتر هستند. علاوه بر این، R_g و R نشاندهنده مقاومت اهمي سلفها مي باشند. جريان مرجع نيز كه شامل مؤلف هاي هارمونیکی و نامتعادل جریان بار میباشد، با استفاده از روش تئوری توان لحظه ای بدست آمده است. در ادامه به معادلات رياضي اين سيستم پرداخته ميشود.

۲٫۲. معادلات حاکم بر سیستم با استفاده از قوانین کیرشهف در شکل (۱)، معادلات حاکم بر فیلتر در قاب abc به شرح زیر استخراج می شوند. $L_I \frac{d}{dt} \dot{i}_I(t) + R_I \dot{i}_I(t) = u(t) - v_c(t)$ $C \frac{u}{dt} v_c(t) = i_I(t) - i_a(t)$

$$L_g \frac{d}{dt} \dot{v_g}(t) + R_g i_g(t) = v_c(t) - v_{pcc}(t)$$

$$e_1 = x_1 - x^* \tag{(f)}$$

که* *X* مقدار مرجع برای متغیر اول می باشد. با مشتق گیری از معادله (۴) و جایگذاری در معادله (۳)، معادلهی (۵) بدست می-آید.

$$\begin{split} \dot{e_1} &= \dot{x_1} - \dot{x}^* \\ &= \frac{1}{L_g} x_2 - \frac{R_g}{L_g} x_1 - \frac{v_{pcc}}{L_g} - \dot{x}^* \\ &\quad \text{(a)} \end{split}$$

$$\dot{V}_{1} = \dot{e}_{1}e_{1} =$$

$$e_{1}\left(\frac{1}{L_{g}}x_{2} - \frac{R_{g}}{L_{g}}x_{1} - \frac{v_{pcc}}{L_{g}} - \dot{x}^{*}\right)$$
(V)

در این روند x_2 سیگنال کنترل مجازی است و مقدار ایدهآل آن Q_1 تعریف می شود. به منظور اطمینان از پایداری سیستم با روش لیاپانوف کافی است $0 > \dot{V_1}$. بنابراین کافی است Q_1 به صورت زیر انتخاب شود.

$$Q_{1} = L_{g} \left(-\frac{v_{pcc}}{L_{g}} + \frac{R_{g}}{L_{g}} x_{1} + H_{1}e_{1} + \dot{x}^{*} \right)$$
(A)
A) جایگذاری (۷) در (۸) معادله زیر بدست می آید.

$$\dot{V}_1 = H_1 e_1^{\ 2} \le 0 \tag{(9)}$$

با انتخاب مقدار منفی برای H_{I} $V_{1} \leq 0$ شده و طبق روش لیاپانوف e_{1} به x^{*} همگرا می شود. در نتیجه x_{1} به x^{*} همگرا خواهد شد.

خطای بین مقدار واقعی و ایدهآل X₂ به صورت زیر در نظر گرفته میشود.

که
$$[i_{I-a} i_{I-b} i_{I-c}]$$
 جريان سەفاز فيلتر سمت اينورتر،
 $[i_{I}] = [i_{I-a} i_{I-b} i_{I-c}]$ جريان سەفاز فيلتر سمت شبکه،
 $[i_{g-a} i_{g-b} i_{g-c}] = [i_{g-a} i_{g-b} i_{g-c}]$ ولتاژ نسبت به نقطه N و
PCC = $[v_{c-a} v_{c-b} v_{c-c}] = [v_{pcc-a} v_{pcc-b} v_{pcc-c}]$ ولتاژ سەفاز نقطه PCC :
نسبت به نقطه N و $[v_{pcc}] = [v_{a} u_{b} u_{c}] = [v_{c-a} v_{pcc-b} v_{pcc-c}]$ imported the set is the set of the set of the set is the set of the

$$[x_1 \, x_2 \, x_3 \, u] = [i_g \, v_c \, i_l \, u]$$
(Y)
with the set of the set

$$\begin{split} \dot{x}_{1} &= \frac{1}{L_{g}} x_{2} - \frac{R_{g}}{L_{g}} x_{1} - \frac{v_{pcc}}{L_{g}} \\ \dot{x}_{2} &= \frac{1}{c} x_{3} - \frac{1}{c} x_{1} \\ \dot{x}_{3} &= \frac{1}{L_{I}} u - \frac{1}{L_{I}} x_{2} \end{split} \tag{(7)}$$

در این بخش، کنترلکننده پسگام برای یک فیلتر اکتیو موازی طراحی شده است که ردیابی دقیق جریان مرجع (i₁^{ref}) را تضمین میکند. با توجه به متغیرهای حالت تعریف شده، هدف، رسیدن جریان فیلتر (x) به مقدار ایدهآل آن (x* = i₁^{ref}) است. بعبارتی اختلاف جریان فیلتر با ایدهآل آن باید حداقل شود. طبق اصول طراحی پسگام داریم:

مرحلهی اول

خطای ردیابی برای متغیر اول به صورت زیر تعریف میشود:

$$e_3 = x_3 - Q_2 \tag{19}$$

$$V_3 = +\frac{1}{2}e_1{}^2 + \frac{1}{2}e_2{}^2 + \frac{1}{2}e_3{}^2 \qquad (1V)$$

e amis *i i i i i e oei i i i e*¹ *i i i e*¹ *i i i e*¹ *i i e*¹ *i e*¹ *i e*¹ *i e*¹ *i e*¹ *i e*¹ *e*¹ *e e*¹ *e*¹ *e*¹

$$\dot{V}_{3} = \dot{e}_{1}e_{1} + \dot{e}_{2}e_{2} + \dot{e}_{3}e_{3} = H_{1}e_{1}^{2} + H_{2}e_{2}^{2} + e_{2}\frac{1}{c}e_{3} + e_{3}(\dot{x}_{3} - \dot{Q}_{2}) = H_{1}e_{1}^{2} + H_{2}e_{2}^{2} + e_{2}\frac{1}{c}e_{3} + e_{3}(\frac{1}{L_{I}}u - \frac{1}{L_{I}}x_{2} - \frac{R_{I}}{L_{I}}x_{3} - \dot{Q}_{2})$$

$$(1A)$$

نهایتاً با برقراری شرط پایداری، سیگنال کنترل u بهصورت زیر حاصل میشود.

$$u = L_{I} \left(\frac{1}{L_{I}}x_{2} + \frac{R_{I}}{L_{I}}x_{3} + H_{3}e_{3} - \frac{1}{C}e_{2} + \dot{Q}_{2}\right)^{(14)}$$

$$u = L_{I} \left(\frac{1}{L_{I}}x_{2} + \frac{R_{I}}{L_{I}}x_{3} + H_{3}e_{3} - \frac{1}{C}e_{2} + \dot{Q}_{2}\right)$$

$$(14)$$

$$u = J_{1} \left(\frac{1}{L_{1}}x_{2} + \frac{R_{I}}{L_{I}}x_{3} + H_{3}e_{3} - \frac{1}{C}e_{2} + \dot{Q}_{2}\right)$$

$$(15)$$

$$(16)$$

$$(16)$$

$$(16)$$

$$(16)$$

$$(16)$$

$$(16)$$

$$(16)$$

$$(16)$$

$$(16)$$

$$(16)$$

$$(16)$$

$$(16)$$

$$(16)$$

$$(16)$$

$$(16)$$

$$(16)$$

$$(16)$$

$$(16)$$

$$(16)$$

$$(16)$$

$$(16)$$

$$(16)$$

$$(16)$$

$$(16)$$

$$(16)$$

$$(16)$$

$$(16)$$

$$(16)$$

$$(16)$$

$$(16)$$

$$(16)$$

$$(16)$$

$$(16)$$

$$(16)$$

$$(16)$$

$$(16)$$

$$(16)$$

$$(16)$$

$$(16)$$

$$(16)$$

$$(16)$$

$$(16)$$

$$(16)$$

$$(16)$$

$$(16)$$

$$(16)$$

$$(16)$$

$$(16)$$

$$(16)$$

$$(16)$$

$$(16)$$

$$(16)$$

$$(16)$$

$$(16)$$

$$(16)$$

$$(16)$$

$$(16)$$

$$(16)$$

$$(16)$$

$$(16)$$

$$(16)$$

$$(16)$$

$$(16)$$

$$(16)$$

$$(16)$$

$$(16)$$

$$(16)$$

$$(16)$$

$$(16)$$

$$(16)$$

$$(16)$$

$$(16)$$

$$(16)$$

$$(16)$$

$$(16)$$

$$(16)$$

$$(16)$$

$$(16)$$

$$(16)$$

$$(16)$$

$$(16)$$

$$(16)$$

$$(16)$$

$$(16)$$

$$(16)$$

$$(16)$$

$$(16)$$

$$(16)$$

$$(16)$$

$$(16)$$

$$(16)$$

$$(16)$$

$$(16)$$

$$(16)$$

$$(16)$$

$$(16)$$

$$(16)$$

$$(16)$$

$$(16)$$

$$(16)$$

$$(16)$$

$$(16)$$

$$(16)$$

$$(16)$$

$$(16)$$

$$(16)$$

$$(16)$$

$$(16)$$

$$(16)$$

$$(16)$$

$$(16)$$

$$(16)$$

$$(16)$$

$$(16)$$

$$(16)$$

$$(16)$$

$$(16)$$

$$(16)$$

$$(16)$$

$$(16)$$

$$(16)$$

$$(16)$$

$$(16)$$

$$(16)$$

$$(16)$$

$$(16)$$

$$(16)$$

$$(16)$$

$$(16)$$

$$(16)$$

$$(16)$$

$$(16)$$

$$(16)$$

$$(16)$$

$$(16)$$

$$(16)$$

$$(16)$$

$$(16)$$

$$(16)$$

$$(16)$$

$$(16)$$

$$(16)$$

$$(16)$$

$$(16)$$

$$(16)$$

$$(16)$$

$$(16)$$

$$(16)$$

$$(16)$$

$$(16)$$

$$(16)$$

$$(16)$$

$$(16)$$

$$(16)$$

$$(16)$$

$$(16)$$

$$(16)$$

$$(16)$$

$$(16)$$

$$(16)$$

$$(16)$$

$$(16)$$

$$(16)$$

$$(16)$$

$$(16)$$

$$(16)$$

$$(16)$$

$$(16)$$

$$(16)$$

$$(16)$$

$$(16)$$

$$(16)$$

$$(16)$$

$$(16)$$

$$(16)$$

$$(16)$$

$$(16)$$

$$(16)$$

$$(16)$$

$$(16)$$

$$(16)$$

$$(16)$$

$$(16)$$

$$(16)$$

$$(16)$$

$$(16)$$

$$(16)$$

$$(16)$$

$$(16)$$

$$(16)$$

$$(16)$$

$$(16)$$

$$(16)$$

$$(16)$$

$$(16)$$

$$(16)$$

$$(16)$$

$$(16)$$

$$(16)$$

$$(16)$$

$$(16)$$

$$(16)$$

$$(16)$$

$$(16)$$

$$(16)$$

$$(16)$$

$$(16)$$

$$(16)$$

$$(16)$$

$$(16)$$

$$(16)$$

$$(16)$$

$$(16)$$

$$(16)$$

$$(16)$$

$$(16)$$

$$(16)$$

$$(16)$$

$$(16)$$

$$(16)$$

$$(16)$$

$$(16)$$

$$(16)$$

$$(16)$$

$$(16)$$

$$(16)$$

$$(16)$$

$$(16)$$

$$(16)$$

$$(16)$$

$$(16)$$

$$(16)$$

$$(16)$$

$$(16)$$

$$(16)$$

$$(16)$$

$$(16)$$

$$(16)$$

$$(16)$$

$$(16)$$

$$(16)$$

$$(16)$$

$$(16)$$

$$(16)$$

$$(16)$$

$$(16)$$

$$(16)$$

$$(16)$$

$$($$

$$e_2 = x_2 - Q_1 \tag{(1)}$$

$$V_2 = \frac{1}{2}e_1^2 + \frac{1}{2}e_2^2 \tag{11}$$

و مشتق آن برابر است با

$$\begin{split} \dot{V}_{2} &= \dot{e_{1}}e_{1} + \dot{e_{2}}e_{2} = \\ \left(\frac{1}{L_{g}}x_{2} + \frac{v_{pcc}}{L_{g}} - \frac{R_{g}}{L_{g}}x_{1} - \dot{x}^{*}\right)e_{1} + \\ e_{2}(\dot{x}_{2} - \dot{Q}_{1}) &= \left(\frac{1}{L_{g}}(e_{2} + Q_{1}) + \frac{v_{pcc}}{L_{g}} - \right) \end{split}$$
(17)
$$\begin{aligned} & \frac{R_{g}}{L_{g}}x_{1} - \dot{x}^{*}\right)e_{1} + e_{2}\left(\frac{1}{c}x_{3} - \frac{1}{c}x_{1} - \dot{Q}_{1}\right) \end{split}$$

$$\dot{V}_2 = H_1 e_1^2 + e_1 \frac{1}{L_g} e_2 + e_2 \left(-\frac{1}{c} x_1 + \frac{1}{c} x_3 - \dot{Q}_1\right)$$
(17)

در معادله (۱۳)، x_3 یک سیگنال کنترل مجازی است و مقدار ایده آل آن با Q_2 تعریف می شود. برای اطمینان از پایداری سیستم با روش لیاپانوف باید $V_2 < 0$ باشد، بنابراین Q_2 به عنوان مقدار ایده آل x_3 به صورت زیر بدست می آید.

$$Q_{2} = c(\frac{1}{c}x_{1} + H_{2}e_{2} + \frac{1}{L_{g}}e_{1} + \dot{Q}_{1})$$
(1۴)
..., A solution (۱۴) (۱۴) (۱۴) (۱۴) (۱۴) (۱۴) (۱۴)

$$\dot{V}_2 = H_1 e_1^2 + H_2 e_2^2 \le 0 \tag{10}$$

$$\dot{V_2} < 0 \ e < V_2 > 0$$
 , H_2 در نتیجه با انتخاب مقادیر منفی برای H_2 , $0 < V_2 < V_2$ و $\dot{V}_2 < 0$ برای برای این مرحله تضمین می شود.

مرحله سوم

خطای بین مقدار واقعی و ایدهآل x₃ به صورت زیر در نظر گرفته شده است.

۴. الگوريتم بهينهساز نهنگ

الگوریتم بهینه ساز نهنگ یکی از جدیدترین الگوریتم های فراابتکاری به شمار می رود که در سال ۲۰۱۶ ارائه شده است و در حوزه هوش ازدحامی جای می گیرد [۳۳]. در این الگوریتم از روش شکار تور حبابی که توسط نهنگهای گوژپشت انجام می شود، الهام گرفته شده است. به این صورت که روند شکار با ایجاد حباب هایی در امتداد یک مسیر دایره ای شکل همانطور که در شکل (۲) نشان داده شده است انجام می گیرد. در روند شکار، نهنگ با توجه به موقعیت سایر نهنگها شروع به جستجوی طعمه می کند. هنگامی که موقعیت شکار مشخص می شوند، شروع به احاطه کردن شکار می کند. ایس حرکات می شوند، شروع به احاطه کردن شکار می کند. ایس حرکات می شوند، شروع به احاطه کردن شکار می کند. ایس حرکات می شوند، شروع به احاطه کردن شکار می کند. ایس حرکات می شوند، شروع به احاطه کردن شکار می کند. ایس حرکات ندریک می شود شکار می کند. برای جزئیات بیشتر در مورد دایره ای در امتداد یک مسیر مارپیچی و در نهایت وقتی به طعمه نزدیک می شود شکار می کند. برای جزئیات بیشتر در مورد

شکل (۲): رفتار شکار حبابدار نهنگهای گوژپشت [۳۳]

هدف این تحقیق استفاده از الگوریتم نهنگ برای بهینهسازی پارامترهای نامعلوم پسگام با حداقل کردن تابع هدف می باشد. به این صورت که پارامترهای نامعلوم پسگام یعنی (H₁,H₂,H₃) نشاندهنده موقعیت نهنگ می باشند و تابع هدف مورد نظر در این بهینهسازی انتگرال زمان – قدرمطلق خطا (ITAE) در نظر گرفته شده است که به صورت زیر تعریف می شود.

$$ITAE = \int_0^T t|e| dt$$

$$(Y1)$$

که e اختلاف جریان فیلتر و مقدار مرجع ان (مکان طعمه) است و به صورت زیر تعریف میشود.

$$e = i_g(t) - i_g^{ref}(t) \tag{(11)}$$

توجه شود که دلیل انتخاب تابع هزینه ITAE نسبت به سایر توابع هزینه مانند ISE و IAE وجود متغیر زمان در این رابطه میباشد که باعث افزایش سرعت همگرایی تابع هزینه می گردد.

طبق الگوریتم بهینه سازی نهنگ، اولین گام، مقداردهی اولیه جمعیت نهنگ (تعداد عامل های جستجو برای پارامتر های پسگام که در این تحقیق برابر ۵۰ در نظر گرفته شد) و مقداردهی اولیه موقعیت تصادفی نهنگ ها (مقادیر تصادفی پارامتر برای H_1, H_2, H_3 در هر مجموعه عامل) است. هر حرکت نهنگ به سمت طعمه با محاسبه تابع هدف آنها یعنی فاصله از طعمه (انحراف کمیت مورد نظر از مقدار مرجع آن) انجام می شود. هر نهنگ موقعیت خود را نسبت به بهترین آنها مطابق معادله (۳۲) به روز می کند. بنابراین قبل از به روزرسانی موقعیت هر یک از عوامل جستجو، تابع هدف آنها محاسبه می شود و عاملی با کمترین تابع هدف به عنوان بهترین عامل جستجو انتخاب می شود.

$$x(t+1) = x^*(t) - AD$$

$$D = |Cx^*(t) - x(t)|$$
(YT)

در رابطه فوق t شماره تکرار، (t) موقعیت نهنگ در تکرار tام و (t) بهترین موقعیت نهنگ میباشد. همچنین T یک ضریب بوده که به صورت C=2.r داده می شود و r یک عدد تصادفی (شامل اعداد صحیح و اعشاری) در بازه $[1 \cdot 1]$ است. پارامتر تصادفی A برای دور کردن عامل جستجو از یک نهنگ انتخاب شده میباشد و مقدار آن با استفاده از معادله (۲۴) محاسبه می شود.

$$A = a(2r - 1) \tag{(11)}$$

که a، عددی ثابت (شامل اعداد صحیح و اعشاری) است که از ۲ به • کاهش میابد.

همانطور که پیش تر بیان شد، هنگامی که موقعیت طعمه مشخص شد، نهنگها با استفاده از دو حرکت خطی و دایرهای موقعیت خود را به روز می کنند. برای مدل سازی این رفتار همزمان، فرض می شود که احتمال ۵۰٪ انتخاب بین این دو حرکت برای بهروزرسانی موقعیت نهنگها در طول بهینه سازی وجود دارد. به این ترتیب درصورتیکه q یک عدد تصادفی (شامل اعداد صحیح و اعشاری) در بازهی [۱ •] در نظر گرفته شود، اگر 5.0 $\leq q$ باشد، مسیر مارپیچی به روز می شود. مطابق شکل (۳) برای به روزرسانی موقعیت مارپیچی، ابتدا فاصله بین نهنگ واقع در (X,Y) و طعمه واقع در (*,۲*) محاسبه می شود. سپس یک معادله مارپیچی بین موقعیت نهنگ و طعمه ایجاد می شود تا معادله مارپیچ شکل نهنگهای گوژپشت به صورت معادله (۲۵)

$$x(t+1) = De^{bl}cos(2\pi l) + x^*(t)$$
⁽¹⁰⁾

در رابطه فوق، d یک عدد مثبت حقیقی برای تعریف شکل مارپیچ لگاریتمی بوده و l عددی تصادفی (شامل اعداد صحیح و اعشاری) بین [۱۱-] است. |(x) - x(t)| = D نیز نشاندهنده فاصله بین بهترین موقعیت (*x) و موقعیت جاری (x) میباشد.

اگر $0.5 \ge p$ ، مسیر خطی برای به روزرسانی موقعیت نهنگ به-صورت $D \ge x^*(t) - AD$ تعریف می شود. بطور خلاصه می توان رابطه به روزرسانی را به صورت معادل ه (۲۶) بیان کرد.

$$\begin{aligned} x(t+1) &= \\ \begin{cases} x^{*}(t) - AD & \text{if } p < 0.5 \\ De^{bL} \cos(2\pi L) + x^{*}(t) & \text{if } p \ge 0.5 \end{cases}$$

مرحله نهایی به عنوان مرحله جستجوی طعمه یا مرحله اکتشاف شناخته می شود. در این مرحله، نهنگها فضای مسئله را برای یافتن مناطق بازدید نشده و افزایش تنوع جمعیت بررسی میکنند. یک عامل جستجو به طور تصادفی انتخاب شده، موقعیت هر نهنگ را مطابق معادله (۲۷) به روز میکند. (A>1)

$$x(t+1) = x_{rand}(t) - AD$$
(YV)
$$D = |Cx_{rand}(t) - x(t)|$$

که xrand یک موقعیت تصادفی انتخاب شده از جمعیت است.

اگر ضریب 1>A نهنگها موقعیت خود را با استفاده از استراتژی تعریف شده در معادله (۲۲) به روز میکنند.

پس از هر به روزرسانی تابع هدف محاسبه می شود و اگر یک عامل جستجوی دیگر خطای کمتری داشته باشد، به عنوان بهترین عامل جستجو انتخاب می شود. اما قبل از اینکه این اتفاق بیافتد، موقعیت هر عامل به روز شده بررسی می شود. اگر موقعیت هر عامل به روز شده فراتر از فضای جستجو باشد، در موقعیت قبلی خود باقی می ماند. وقتی تعداد تکرار به حداکثر خود رسید، الگوریتم به پایان می رسد و مقادیر زیربهینه برای ضرایب کنترل کننده پسگام تعیین می شود. فلوچارت این الگوریتم در شکل (۴) نشان داده شده است.

برتری الگوریتم نهنگ بطور کلی نسبت به سایر الگوریتمها در [۳۳] بررسی شده است. توانایی بالای اکتشاف این الگوریتم به دلیل مکانیسم به روزرسانی موقعیت نهنگها با استفاده از معادله (۲۷) است. طبق این معادله نهنگها در مراحل اولیه تکرارها به طور تصادفی در اطراف یکدیگر حرکت میکنند و در بقیه تکرارها به همگرایی بالا میرسند که از معادله (۲۶) نشأت می گیرد. این معادله به نهنگها اجازه میدهد تا به سرعت در اطراف یکدیگر قرار گیرند یا در مسیر مارپیچی شکل به سمت این دو مرحله به طور جداگانه و تقریباً در نیمی از تکرارها انجام این دو مرحله به طور جداگانه و تقریباً در نیمی از تکرارها انجام نشان میدهد و احتمال قرار گرفتن در بهترین موقعیت را افزایش میدهد. در حالیکه، GSA ، PSO و هر الگوریتم مشابه دیگری از یک فرمول برای به روزرسانی موقعیت عوامل

جستجو استفاده میکنند که احتمال رکود در بهترین موقعیت را افزایش میدهد.

در ادامه، به بررسی نتایج شبیهسازی پرداخته میشود.

۵. نتایج شبیهسازی

ب به منظ ور ارزی ابی روش پیش نهادی از محیط MATLAB/Simulink برای شبیه سازی سیستم نشان داده شده در شکل (۱) استفاده شده است. پارامترهای شبیه سازی در جدول (۱) فهرست شده است.

جدول (۱): پارامترهای شبیهسازی

كميت	پارامتر	اندازه
	ولتاژ شبكه(خط-RMS)	١٧٣v
شبکه قدرت ۸C	فركانس شبكه f	۵·Hz
AC	امپدانس شبکه L _s /R _s	$1/TmH/./\Omega$
	R_L بار خطی	۵Ω
پارامترهای بار	بار غیرخطی R/L	\• Ω/\•mH
	ضريب مدولاسيون m _f	79
	فرکانس خروجی اینورتر <i>f</i> _o	١٢Hz
	R_g/L_g امپدانس شبکه	$\cdot/\tau\Omega$ / \mbox{OmH}
پارامترهای فیلتر	امپدانس سمت اینورتر <i>R</i> I/	$\cdot/\Upsilon\Omega$ / \mbox{OmH}
LCL	Lı	
	خارن فيلتر C	ΔµF
فركاتس سوئيچينگ	f_{sw}	۱•kHz
	ولتاژ مرجع لينک DC	۳۰۰۷
	V_{dc}	
DC.C.I	خازن لینک DC	۲۲۰μϜ
يتحاكظ	C_{dc1}, C_{dc2}	

ابتدا برای دستیابی به بهترین مقدار برای ضرایب پسگام (پارامترهای $H_3 H_2 H_1$) که در محدوده $[^{-1}e^4 - 5e^{-1}]$ در نظر گرفته شدهاند، الگوریتم بهینه ساز نهنگ و همچنین الگوریتم ازد حام ذرات (PSO) اجرا شدهاند. پارامترهای الگوریتم PSO در

جدول (ض-۱) در ضمیمه آورده شده است. حداکثر تعداد تکرار در هر دو الگوریتم در مقدار ۱۰۰ تنظیم شده و نتایج بدست آمده از دو الگوریتم به همراه مقدار تابع هدف در جدول (۲) آورده شده است. همچنین به منظور مقایسهٔ دقت و سرعت همگرایی دو الگوریتم، منحنی تابع هدف در شکل (۵) نشان داده شده است. همانطور که در این شکل مشخص است، الگوریتم نهنگ، نتیجهٔ بهتری از لحاظ تعداد تکرار کمتر و همچنین تابع هزینه کمتر نسبت به الگوریتم ازدحام ذرات داشته است. پس از بدست آوردن ضرایب، آزمایشهای شبیه سازی تحت شرایط مختلف برای اثبات عملکرد طرح پیشنهادی انجام گرفته اند که در ادامه ارائه می گردد.

جدول (۲): ضرایب بهینه پسگام				
پارامتر	PSO	WOA		
H_1	$-4e^4$	$-5e^4$		
H_2	-2e ⁻¹	-1e ⁻¹		
H_3	-1.2e ⁴	$-5e^4$		
تابع هدف	0.04	0		

شکل (۵): تابع هدف بر حسب تعداد تکرار

۱٫۵. حضور بار هارمونیکی/ میانهارمونیکی در این بخش، بررسی عملکرد کنترلکننده پسگام در حضور یک بار غیرخطی حاوی مؤلفههای هارمونیک و میانهارمونیک انجام میشود. این پیکربندی شامل یک موتور آسنکرون به همراه

درايو كنترل سرعت است كه يكی از منابع توليد ميانهارمونيک میباشد. درايو تنظيم سرعت (ASD)^۲ يک مبدل فركانسی است كه فركانس تغذيهی ورودی را به يک فركانس خروجی مورد نظر تغيير میدهد. ولتاژ AC با استفاده از پل ديودی به ولتاژ DT تبديل میشود. در لينک DC يک خازن به منظور حذف ريپل ولتاژ قرار دارد تا ولتاژ خروجی DC ثابتی توليد شود. اين ولتاژ DC به وسيلهی اينورتر با مدولاسيون پهنای پالس (PWM) به ولتاژ AC با دامنه و فركانس متغير برای كنترل سرعت موتور القايی تبديل میشود. AS علاوه بر هارمونيکهای مخصوص هر طبقه، ميانهارمونيکهايی را ايجاد میكند كه در شرايط ايدهآل منبع، به وسيلهی تلفيق هارمونيکهای يکسوكننده و اينورتر به وجود میآيند و فركانس آن از رابطهی زير بدست

$$\begin{split} f_{ih_{dc}}(v,m_{f},r,j) &= \left| |(v-1)*q_{ss} \pm 1|*f \pm (\uparrow \Lambda) \right| \\ & \left| m_{f}j \pm r \right| |*f_{o} \quad v = 1,2.. \\ \end{split} \\ \text{ cr} interpretation in the set of the$$

f_{ih_{dc}(*v,m_f,r,j*) = ||(*v* − 1) * 6 ± 1| * (۲۹) 50 ± |29*j* ± *r*| * 12| *v* = 1,2.. طبق این رابطه فرکانسهای میانهارمونیکی زیر می توانند حاصل شوند:}

...... ۳٦٢ و ٢٦٢و ١٧٨ و ٢٢ او ٢٢

² Adjustable speed drive

پس از اتصال این بار در نقطه PCC و انجام جبرانسازی، نتایج در شکل (۶) ارائه شده است. شکل موج جریان بار و آنالیز THD آن به ترتیب در شکل (۶–الف) و شکل (۶–ب) نشان داده شده است. قابل توجه است که جریان بار اعوجاجهارمونیک کل /۲۶ را نشان میدهد که از شبکه عبور میکند. کنترلکننده پسگام تنظیم شده با الگوریتم نهنگ در لحظه ۲۰۱۱ ثانیه فعال شده و جریان شبکه در شکل (۶–ج) آورده شده است. همانطور که ملاحظه میشود جریان شبکه تا لحظه ۲۰۱۱ ثانیه اعوجاج را تجربه میکند و پس از آن جریان هارمونیکی ناشی از بار غیرخطی به خوبی توسط فیلتر خنثی میشود. شکل (۶–د)، آنالیز THD را نشان میدهد که منجر به کاهش قابل توجهی در میگنال کنترلی در شکل (۶–ه) نشان داده شده است. همچنین

نتایج حاصل از کنترل کننده پسگام تنظیم شده با الگوریتم ازدحام ذرات نیز در شکل (۷) آورده شده است. شکل (۷–الف) و شکل (۷–ب) به ترتیب جریان شبکه و آنالیز THD آن را نشان میدهد. واضح است که جبرانسازی به کمک کنترل کننده پسگام تنظیم شده توسط الگوریتم نهنگ نسبت به الگوریتم ازدحام ذرات نتیجه بهتری را ارائه میدهد. همچنین سیگنال کنترلی در شکل (۷–ج) نشان داده شده است.

۲,۵. حضور بار هارمونیکی و نامتعادل

در این بخش برای بررسی بار نامتعادل، یک بار مقاومتی سهفاز با مقادیر (R₁= 8Ω, R₂= 12Ω, R₃= 16Ω) به PCC متصل شده است. همچنین یک بار تکفاز شامل یک یکسوکننده موازی شده با مقاومت و سلف بین فازهای b و c قرار گرفته است. شکل (۸-الف) جریان بار که برابر با جریان شبکه قبل از جبران است را نشان میدهد. کنترلکننده پسگام تنظیم شده با الگوریتم نهنگ در لحظه ۱/۰=t ثانیه فعال شده و پاسخ جریان شبکه قبل و بعد از جبران در شکل (۸-ب) آورده شده است که به طور مؤثر

تأثیر فرآیند جبران را نشان میدهد. علاوه بر این، شکل (۸-ج) جریان نول را نشان میدهد که به طور واضح پس از شروع کنترلکننده پسگام به صفر همگرا می شود.

نتایج حاصل از کنترلکننده پسگام تنظیم شده با الگوریتم PSO نیز در شکل (۹) آورده شده است. شکل (۹–الف) و شکل (۹– ب) به ترتیب جریان شبکه و جریان نول را نشان میدهد که نشاندهنده عدم جبرانسازی کامل نامتعادلی توسط پسگام تنظیم شده با PSO می باشد.

۳٫۵. عملکرد کنترلکننده تحت شبکه هارمونیکی

در این بخش، ولتاژ شبکه یک انحراف از رفتار سینوسی خالص را نشان میدهد که شامل هارمونیک مرتبه پنجم و هفتم می باشد. شایان ذکر است که مؤلفه های هارمونیک پنجم و هفتم به ترتیب ۲۰۱۰ و ۷٪ مؤلف ه اصلی را تشکیل می دهند. حضور چنین هارمونیک هایی در ولتاژ شبکه باعث هارمونیکی شدن جریان شبکه با THD برابر با ۱۲٪ می شود. پس از فعال شدن کنترل کننده BSC به همراه الگوریتم نهنگ، THD به شدت کاهش یافته و به مقدار ۵/۰٪ می رسد. این نتیجه، برتری روش در جبران اعوجاج جریان شبکه ناشی از ولتاژ شبکه هارمونیکی را نشان می دهد. جریان بار و جریان شبکه به ترتیب در شکل (۱۰ – الف) و شکل (۱۰ – ب) نشان داده شده است. شکل (۱۰ ج) جریان شبکه را پس از اعمال روش BSC به همراه الگوریتم BSO نشان می دهد. اگرچه این روش قادر به جبران هارمونیک ها مست، مشاهده می شود که در مقایسه با روش BSC به همراه الگوریتم الگوریتم نهنگ پاسخ گذرای کندتری از خود نشان می دهد.

۴٫۵. نتيجه

در این مقاله، به طراحی و بررسی عملکرد کنترلکننده پسگام با پارامترهای تنظیم شده زیربهینه از طریق الگوریتم نهنگ به منظور جبران هارمونیک جریان ناشی از بار غیرخطی پرداخته شد. تابع هدف مورد استفاده در این مسأله بهینهسازی بر مبنای معیار انتگرال زمان – قدرمطلق خطا (ITAE) میباشد. عملکرد سیستم با کنترلکننده پسگام تنظیم شده توسط نهنگ با عملکرد سیستم، با کنترلکننده پسگام تنظیم شده توسط الگوریتم ازدحام ذرات مورد مقایسه قرار گرفت. نتایج به دست آمده

نشاندهندهی عملکرد مطلوب الگوریتم نهنگ در تعیین پارامترهای کنترلکننده پسگام در مسأله جبران هارمونیک میباشد. در ضمن عملکرد مناسب کنترلکننده در شرایط حضور بار نامتعادل شایستگی این روش را در اصلاح عدم تعادل نیز نشان میدهد.

(ج)

شکل(۶): عملکرد کنترلکننده پسگام تنظیم شده با الگوریتم نهنگ در حضور بار میانهارمونیکی (الف) جریان بار، (ب) آنالیز هارمونیکی جریان بار (ج) جریان شبکه، (د) آنالیز هارمونیکی جریان شبکه (ه) سیگنال کنترل

شکل (۷): عملکرد کنترلکننده پسگام تنظیم شده با الگوریتم PSO در حضور بار میانهارمونیکی (الف) جریان شبکه، (ب) آنالیز هارمونیکی جریان شبکه (ج) سیگنال کنترل

شکل(۸): عملکرد پسگام به همراه الگوریتم نهنگ در حضور بار نامتعادل غیرخطی (الف) جریان بار (ب) جریان شبکه (ج) جریان نول

شکل(۱۰): عملکرد کنترلکننده در حضور شبکه هارمونیکی (الف) جریان بار (ب) جریان شبکه با استفاده از BSC به همراه الگوریتم نهنگ (ج) جریان شبکه با استفاده از BSC به همراه PSO

براجع

- M. F. Akram, R. Burch, G. Carpinelli and W. Xu "Interharmonics: Theory and Measurement," *IEEE Transactions on Power Delivery*, vol. 22, no. 4, pp. 2335–2348, 2007.
- [2] F. D. Rosa, R. Langella, A. Sollazzo, and A. Testa, "On the Interharmonic Components Generated by Adjustable Speed Drives," *IEEE Transactions on Power Delivery.*, vol. 20, no. 4, pp. 2535–2543, 2005.
- [3] D. Li, K. Yang, Z. Q. Zhu, and Y. Qin, "A Novel Series Power Quality Controller with Reduced Passive Power Filter," *IEEE Transactions on Industrial Electronics*, vol. 64, no. 1, pp. 773–784, 2017.
- [4] T. Lee and S. Hu, "An active filter with resonant current control to suppress harmonic resonance in a distribution power system," *IEEE Journal of Emerging and Selected Topics in Power Electronics*, vol. 4, no. 1, pp. 198–209, 2016.

پارامترهای PSO که در شبیهسازی استفاده شده است در جدول (ض-۱) آورده شده است.

جدول (ض-١): پارامترهای الگوریتم ازدحام ذرات

پارامتر	PSO	
ضريب أموزش	c ₁ =۲	c ₂ =1
ضريب وزنى	w=•/٩	
تعداد ذرات	٥.	
حداكثر تعداد تكرار	۱	

- [15] T M. Thamizh Thentral, K. Vijayakumar, S. Usha, R. Palanisamy, TS. Babu, HH. Alhelou, A H. Amer, "Development of Control Techniques Using Modified Fuzzy Based SAPF for Power Quality Enhancement," *IEEE Transactions on Industrial Electronics*, vol. 9, pp. 2169-3536, 2021.
- [16] Q. Zhang, D. He, "Disturbance-Observer-Based Adaptive Fuzzy Control for Strict-Feedback Switched Nonlinear Systems with Input Delay," *IEEE Transactions on Fuzzy System*, Vol. 29, pp. 1942–1952, 2021.
- [17] C.-I. Chen, C.-H. Chen, "Recurrent Wavelet Fuzzy Neural Network-Based Reference Compensation Current Control Strategy for Shunt Active Power Filter," *Energies*, vol. 15, 8687, 2022.
- [18] P. Chittora, A. Singh, M. Singh, "Design and Analysis of Functional Link Artificial Neural Network Controller for Shunt Compensation," *IET Generation, Transmission & Distribution*, vol. 13, pp. 2280-2289, 2019.
- [19] M. Li, H. Xiao, and M. Cheng, "An adaptive strategy based on repetitive predictive control for improving adaptability of LCL-type grid-connected inverters under weak grid," *IEEE Transaction on Power Electronics.* vol. 37, pp. 2562–2572, 2022.
- [20] J.K. Liu, F.C. Sun, "Research and Development on Theory and Algorithms of Sliding Mode Control," *IET Control Theory & Applications*, vol. 24, no. 3, pp. 407–418, 2007.
- [21] T. K. Roy, M. A. Mahmud, M. A. Barik, A. B. M. Nasiruzzaman, and A. M. T. Oo, "A nonlinear backstepping control scheme for rapid earth fault current limiters in resonant grounded power distribution systems: Applications for mitigating powerline bushfires," *IEEE Journal of Emerging and Selected Topics in Industrial Electronics*, vol. 3, no. 2, pp. 362–371, 2022.
- [22] X. Yan and M. Cheng, "Backstepping-based direct power control for dual-cage rotor brushless doubly fed induction generator," *IEEE Transactions on Power Electronics*, vol. 38, no. 2, pp. 2668-2680, 2023.
- [23] I. K. Amin and M.N. Uddin, "Nonlinear Control Operation of DFIG-Based WECS Incorporated with Machine Loss Reduction Scheme," *IEEE Transactions* on *Power Electronics*, vol. 35, no. 37, pp. 7031 – 7044, 2020.

- [5] E. Clarke, Circuit Analysis, *AC Power Systems*, New York: Wiley: 81rd ed, 1950.
- [6] C. Lascu, L. Asiminoaei, I. Boldea, F.Blaabjerg "Frequency Response Analysis of Current Controllers for Selective Harmonic Compensation in Active Power Filters," *IEEE Transactions on Industrial Electronics*, vol. 56, no. 2, pp. 337 - 347, 2009.
- [7] J. Fei. H. Wang, "Experimental Investigation of Recurrent Neural Network Fractional-order Sliding Mode Control of Active Power Filter," *IEEE Trans on Circuits and Systems.*, vol. 8, no. 6, pp. 2522 - 2526, 2020.
- [8] H. de Battista; R.J. Mantz, "Harmonic Series Compensators in Power Systems: Their Control via Sliding Mode," *IEEE Control Systems Technology*, vol. 8, no. 6, pp. 939 – 947, 2000.
- [9] L. Crispino Proença, L.Rolim "Two-leg Modular Multilevel Cascade Converter as Active Power Filter -Control Improvement," *IEEE Latin America Transactions*, vol. 17, no. 9, pp. 1501 - 1508, 2019.
- [10] S. Bosch, J.Staiger, H.Steinhart "Predictive Current Control for an Active Power Filter With LCL-Filter," *IEEE Transactions on Industrial Electronics*, vol. 65, no. 6, pp. 4943 - 4952, 2018.
- [11] H. Chen, H. Liu, Y. Xing, HH. "Enhanced DFT-Based Controller for Selective Harmonic Compensation in Active Power Filters" *IEEE Transactions on Power Electronics*, vol. 34, pp. 8017-8030, 2018.
- [12] Hu.Geng, Z. Zheng, T.Zou, B.Chu, A.Chandra, "Fast Repetitive Control With Harmonic Correction Loops for Shunt Active Power Filter Applied in Weak Grid," *IEEE Transactions on Industry Applications*, vol. 55, no. 3, pp. 3198 - 3206, 2019.
- [13] W. Jiang, X. Ding, Y. Ni, J. Wang, L. Wang, W. Ma "An Improved Deadbeat Control for a Three-Phase Three-Line Active Power Filter with Current-Tracking Error Compensation," *IEEE Journal of Emerging and Selected Topics in Power Electronics*, vol. 33, no. 3, pp. 2061 – 2072, 2018.
- [14] W. Sou, W-H. Choi, C. Chao, C. Chi. Lam, C. Gong, C. Wong, M. Wong, "A Deadbeat Current Controller of LC-Hybrid Active Power Filter for Power Quality Improvement," *IEEE Transactions on Power Electronics*, vol. 8, pp. 3891-3905, 2020.

International Seminar on Intelligent Technology and its Applications (ISITIA), *IEEE*, pp. 87–92, 2017.

- [33] S. Mirjalili, A Lewis, "The whale optimization algorithm," *Advances in Engineering Software*, vol. 95, pp. 51–67, 2016.
- [24] A. Ghamri, T. Mahni, M. Benchouia, K. Srairi, and A. Golea, "Comparative Study Between Different Controllers Used in Three-phase Four-wire Shunt Active Filter," *Energy Procedia*, vol. 74, pp. 807–816, 2015.
- [25] A X. Hao, I. Salhi, S. Laghrouche, Y. Ait-Amirat and A. Djerdir, "Backstepping super twisting control of four phase interleaved boost converter for PEM fuel cell," *IEEE Transactions on Power Electronics*, vol. 37, no. 7, 2022.
- [26] O. Eddine, A Chebabhi, A Kessal, "Backstepping Based Grey Wolf and DPC for Power Quality Improvement and Active Power Injection in PV Gridconnected System Based on Interleaved Boost Converter," *Periodica Polytechnica Electrical Engineering and Computer Science*, vol. 67, no. 3, pp. 268-280, 2023.
- [27] N. Shrivastava, A. Baliyan, S.J. Alam, "Hybrid Series Active Power Filter for Harmonic Compensation Using PI Controller Tuned with WOA Technique," *Russian Electrical Engineering Springer*, vol. 93, pp. 129–140, 2022.
- [28] S. Abhishek, K, D. Dushmanta, "A Whale Optimization Algorithm Based Shunt Active Power Filter for Power Quality Improvement" *International Journal of Electrical Energy*, vol. 6, no. 1, pp. 7–12, 2018.
- [29] Son, T.J.; Yun, L.K.; Haur, Y.K. "Shunt Active Power Filter Design with Whale Optimization Algorithm for Three Phase Power System" 2nd International Conference on Electrical, Control and Instrumentation Engineering (ICECIE), Vol. 1, no. 28, pp. 1–10, November 2020.
- [30] X. Huang, C. Zhang, Q. Li, Y. Tai, B. Gao, J. Shi, "Optimal Tuning of Fractional Order PID Controller for DC Motor Speed Control via Chaotic Atom Search Optimization Algorithm," *IEEE Access*, pp. 38100-38114, 2019.
- [31] K.B.O Medani, S. Sayah, A. Bekrar, "Whale Optimization Algorithm Based Optimal Reactive Power Dispatch: A Case Study of the Algerian Power System," *Electric Power System Research*, vol. 163, pp. 696–705, 2018.
- [32] A. Rosyadi, O. Penangsang, A. Soeprijanto, "Optimal Filter Placement and Sizing in Radial Distribution System Using Whale Optimization Algorithm,"